

Τράπεζα Θεμάτων Αρχές Φιλοσοφίας Β' Λυκείου

GI_V_FIL_0_143472

ΘΕΜΑ 64^ο**ΟΜΑΔΑ Α****ΘΕΜΑ Α1**

1α. Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Στωικούς αποκαλούμε τους φιλοσόφους που δίδαξαν στην Ακαδημία την οποία είχε ιδρύσει ο Πλάτων.
2. Κατά τους ορθολογιστές η γνώση μας προέρχεται κυρίως από τις αισθήσεις.
3. Οι φιλόσοφοι μας καλούν να επιχειρήσουμε να αιτιολογήσουμε ακόμη και τις πιο βασικές μας πεποιθήσεις.
4. Με τον Χέγκελ δίνεται έμφαση στη φιλοσοφία της ιστορίας και τονίζεται η σημασία της ιστορικής εξέλιξης στη φιλοσοφική σκέψη.
5. Ένα επιχείρημα πρέπει να ξεκινά από ορισμένες προτάσεις και να καταλήγει σε ένα συμπέρασμα εντελώς άσχετο από τις αρχικές προτάσεις.

(μονάδες 10)

1β. Να αποδώσετε το φιλοσοφικό περιεχόμενο των όρων: σκεπτικισμός, κατηγορική προσταγή, αισθητική φιλοσοφία.

(μονάδες 15)**ΘΕΜΑ Α1****1α**

1-Λ, 2-Λ, 3-Σ, 4-Σ, 5-Λ

1β

Σκεπτικισμός: Φιλοσοφική θεωρία που έχει ως αντικείμενο έρευνας τη γνώση και υποστηρίζει ότι ο άνθρωπος είναι ανίκανος να αποκτήσει σωστή και έγκυρη γνώση.

Κατηγορική προσταγή: Η κεντρική αρχή το ηθικού νόμου του Καντ, την οποία αποκαλεί έτσι γιατί έχει κατηγορικό, δηλαδή απόλυτο και όχι υποθετικό χαρακτήρα.

Αισθητική φιλοσοφία: Μία από τις κατηγορίες φιλοσοφίας που περιλαμβάνονται στον βασικό κλάδο της φιλοσοφίας, την αξιολογία.

2α**ΘΕΜΑ Α2**

2α. Να αναδιατυπώσετε με συντομία την πλατωνική θεωρία των Ιδεών και τις ενστάσεις του Αριστοτέλη σε αυτή τη θεωρία.

(μονάδες 12)

2β. Πώς συνδέεται ο αρχαίος σκεπτικισμός με την επιδίωξη της «αταραξίας»;

(μονάδες 13)

α) Σύμφωνα με τον Πλάτωνα, οι ιδέες είναι πράγματα υπαρκτά, ανεξάρτητα από τον αισθητό κόσμο, αιώνια και αμετάβλητα, που μπορούμε να τα προσεγγίσουμε και να τα γνωρίσουμε με το νου και όχι με τις αισθήσεις. ΜΕ αυτόν τον τρόπο ο Πλάτωνας οδηγείται σε ένα δυϊσμό. Θεωρεί ότι υπάρχουν δυο κόσμοι, ο αισθητός κόσμος της εμπειρίας και ο κόσμος των ιδεών, που είναι νοητός και υπεραισθητός.

Ο Αριστοτέλης αντιδρά έντονα στη θεωρία των ιδεών του Πλάτωνα. Θεωρεί αδύνατη την ύπαρξη ενός κόσμου ιδεών και το συσχετισμό τους με τα φυσικά πράγματα. Ονομάζει αυτά τα πράγματα «καθόλου» και υποστηρίζει ότι δεν είναι ξεχωριστά από τα φυσικά αντικείμενα, αλλά προκύπτουν από αυτά μέσω της νοητικής αφαίρεσης.

β) Ο σκεπτικισμός, ως συστηματική φιλοσοφική στάση, εκφράστηκε κυρίως από τους «πυρρώνειους» σκεπτικούς – δηλαδή από τους οπαδούς του Πύρρωνα (3^{ος} αιώνας π. Χ) και είχε πρακτικό χαρακτήρα. Απέβλεπε στην επίτευξη της αταραξίας, της ψυχικής γαλήνης που θα μπορούσε να νιώσει κανείς, εφόσον δεχτεί ότι η γνώση την οποία αναζητούν οι επιστημονικές και φιλοσοφικές θεωρίες είναι ανέφικτη. Ο σκεπτικός επιχειρεί να δείξει ότι για κάθε θέμα υπάρχουν δύο αντίθετες, αλλά ισοδύναμες απόψεις και ότι δε μπορούμε να αποφασίσουμε ποια να προτιμήσουμε. Για αυτό το λόγο οφείλουμε να «επέχουμε» απέναντι σε κάθε θεωρητική πεποίθηση που υποτίθεται ότι μας μιλάει για τη φύση της πραγματικότητας πέρα από τα φαινόμενα που παρουσιάζονται στις αισθήσεις μας. Οφείλουμε δηλαδή να μην παίρνουμε θέση ουδετερότητας απέναντι σε τέτοιες πεποιθήσεις.